Κυριακή Ζ' Λουκά: Ομιλία για τη θυγατέρα του Αρχισυναγώγου και για την αιμορροούσα (Επισκόπου Θεοφάνους Κεραμέως)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 27 Οκτωβρίου, 2017

Σήμερα το ιερό Ευαγγέλιο μας (Λουκ. η' 41-56) περιέγραψε διπλή ιστορία θαυμάτων. Και μάλλον αυτό είναι το κατά πολύ πιο παραδοξότατο των μεγάλων θαυμάτων, από όσα προηγήθηκαν. Από το να θεραπευθεί ο κωφάλαλος, ή ο παράλυτος, ή ο τυφλός, ή ο μανιακός, είναι πιο θαυμαστό το να ξαναζήσει αυτός που πέθανε. Και τώρα θαυματουργεί ο Κύριος, κάνοντας αρχή από την ανάσταση της θυγατέρας του Ιαείρου και παίρνει αυτήν την παρθένο από τον θάνατο απαρχή (πρώτη λεία) και αρχίζοντας έτσι να αιχμαλωτίζει τον άδη, το κάνει αυτό περισσότερο στη συνέχεια, γιατί η είσοδος του θανάτου στον κόσμο έγινε από την παρθένο Εύα. Αλλά, ανοίγοντας το ιερό βιβλίο του Ευαγγελίου, ας ακούσουμε τα ίδια τα λόγια του:
«*Εκείνο τον καιρό, πλησίασε τον Ιησού κάποιος άνθρωπος που τον έλεγαν Ιάειρο και ήταν άρχοντας της Συναγωγής. Αυτός έπεσε στα πόδια του Ιησού και Τον παρακαλούσε να πάει στο σπίτι του, γιατί είχε μια μοναχοκόρη δώδεκα χρόνων, που ήταν ετοιμοθάνατη*» (Λουκ. η' 41-42). Αρχίζοντας την εξήγηση ας μου επιτραπεί να θαυμάσω, το πόσο πιο πριν οι εξ εθνών πιστεύοντας στον Χριστό ξεπέρασαν τους Ιουδαίους. Διότι εκείνος ο εκατόνταρχος, πιστεύοντας αυτό, θεωρούσε πως και απών ο Σωτήρας μπορεί να θεραπεύσει τον δούλο του μόνο με ένα λόγο, γι’ αυτό και έλεγε: «*Ένα λόγο πες μόνο, και θα γιατρευθεί ο δούλος μου*» (Λουκ. ζ' 7). Ο εδώ, όμως, άρχοντας της Συναγωγής, ο Ιάειρος παρακαλεί τον Κύριο να μπει μέσα στο σπίτι, νομίζοντας πως δεν μπορεί με άλλον τρόπο να φέρει τη θεραπεία στην κόρη του. Ήταν η μικρή κόρη του Ιαείρου πολύ καλή, έχοντας αμόλυντο το άνθος της παρθενίας, και τηρούνταν άθικτο σαν σε κάλυκα λουλουδιού. Ο Ευαγγελιστής με λίγα λόγια περιέλαβε πολλά, υφαίνοντας στη διήγηση τον θρήνο: «*Μοναχοκόρη, λέει, ήταν η θυγατέρα του*» (Λουκ. η' 42). Βλέπεις πόσο βαριά είναι η συμφορά; Διότι τι φανέρωνε μ’ αυτά; Αφού εκείνη πέθανε, δεν υπήρχε άλλο παιδί στο οποίο να προσβλέπουν οι γονείς, για να σταματήσουν το δάκρυ. Ήταν μονάκριβη η κόρη. Αλλά και λέγοντας ότι ήταν δωδεκάχρονη, αυτό φανερώνει το χαριτωμένο της ηλικίας. Τότε που τα κορίτσια σκέφτονται τον γάμο, και ωραίο γαμπρό και νυφικό δωμάτιο, και πολλές πάλι ερίζουν για την ομορφιά και στα φυσικά νειάτα προσθέτουν κάποια κομμωτικά στολίδια, για να εμφανισθούν ωραίες σε όσους τις βλέπουν. Ίσως κάπου σύχναζαν πολλοί μνηστήρες, και υπήρχε ανταγωνισμός σ’ αυτούς όχι χυδαίος, στο ποιος θα προτιμηθεί να γίνει ο άντρας της παρθένου. Και προξενήτρες, μπαίνοντας ή μία μετά την άλλη στο σπίτι και η καθεμιά πολυεπαινώντας άλλον γαμπρό, έκαμνε πιο γρήγορη τη φροντίδα. Όμως, τις ελπίδες για την κόρη τις διαδέχεται η αρρώστια,

απειλώντας με το θάνατο που έρχεται σε λίγο. Σπεύδει, λοιπόν, ο πατέρας, καθώς από το πάθημα καίγονται τα σπλάχνα του, και με ζεστή καρδιά φέρνει τη δέηση στον Σωτήρα. Ο Χριστός, που ήρθε για τη σωτηρία του κόσμου, δέχεται την ικεσία. Και επανορθώνοντας με έργο την απιστία του αρχισυναγώγου, αργοπορεί στον δρόμο με τη θεραπεία της αιμορροούσας, σαν να επιτρέπει στο θάνατο να κρατήσει την κόρη και να γίνει το θαύμα πιο παράδοξο.

«*Την ώρα που ο Ιησούς βάδιζε προς το σπίτι, τα πλήθη τον περιέβαλαν ασφυκτικά. Κάποια γυναίκα, που υπέφερε από αιμορραγία δώδεκα χρόνια και είχε ξοδέψει όλη της την περιουσία στους γιατρούς, χωρίς κανένας να μπορέσει να την κάνει καλά*» (Λουκ. η' 42-43). Και πρόσεξε, πόσο πλήθος Τον ακολουθούσε, ώστε να Τον πιέζουν, γιατί ήταν στενοί οι δρόμοι. Μεταξύ αυτών, ήταν και μια γυναίκα που έπασχε από συνεχή ροή του αίματός της, η οποία ξόδεψε την περιουσία της στους γιατρούς, χωρίς να βρει καμμιά θεραπεία. Διότι το πάθημά της ήταν στις ανθρώπινες αντιλήψεις, αθεράπευτο. Απορρίπτοντας τα πάντα, κάνει μια συνετή σκέψη να τρέξει εσπευσμένα προς τον άμισθο γιατρό, φέρνοντας μάλλον ως μεγάλο μισθό την πίστη. Διότι έλεγε, όπως αναφέρει άλλος Ευαγγελιστής, ότι «*και μόνο να αγγίξω τα ρούχα Του θα σωθώ*» (Μτθ. θ' 21, Μάρκ. ε' 28). Αλλά για ποιο λόγο δεν προσέρχεται φανερά όπως η Χαναναία (Ματθ. ιε' 22) και η συγκύπτουσα (Λουκ. ιγ'11); Αυτή ήταν επιφανής και γνωστή σε όλους και, στον νόμο, ήταν ακάθαρτη όποια είχε ροή αίματος, και δεν της επιτρεπόταν να αγγίζει κάποιο ιερό. Διότι λέει ο νόμος: «*Αν μια γυναίκα έχει αιμορραγία για πολλές ημέρες, πέρα από τον χρόνο της περιόδου της, αυτή θα είναι ακάθαρτη όλον τον καιρό που τρέχει το αίμα και όποιος την αγγίξει θα είναι ακάθαρτος*» (Λευ. ιε' 25, 27). Επειδή, λοιπόν, φοβόταν να αγγίξει τα αμόλυντα πόδια του Χριστού και συγχρόνως θέλοντας να κρύψει αυτά που οι συνετές γυναίκες ντρέπονται να τα φανερώνουν, επινοεί να κλέψει τη σωτηρία.

«Πήγε πίσω από τον Ιησού, άγγιξε την άκρη στο ρούχο Του, και αμέσως σταμάτησε η αιμορραγία της» (Λουκ. η' 14). Ω τι μεγάλο θαύμα! Ο Κύριος εμφανίζει ένα καινούργιο είδος θαυματουργίας, χωρίς να αγγίξει την άρρωστη, ούτε να θεραπεύσει την κακοπάθεια με λόγο, αλλά **στην πίστη ανταπέδωσε το έλεος**. Η γυναίκα ήρθε με πίστη και δεν αστόχησε στην ελπίδα της. Πόσο, αλήθεια, καλό είναι η πίστη, ώστε να έχει τη δύναμη να ετοιμάζει σ’ εμάς τη χάρη που δίνει ο Θεός. Το να έχουμε, όμως, αμφιβολίες είναι επιζήμιο. Διότι, αν ήταν ιερό το κράσπεδο του αμόλυντου χιτώνα και ιερότατο, επειδή εφαπτόταν στη σάρκα του Θεού, αλλ’ όμως **η πίστη προκάλεσε τη χάρη**. Διότι άγγιξαν και οι στρατιώτες τα ρούχα του Κυρίου κατά τον καιρό του πάθους, μοιράζοντάς τα με κλήρο, αλλά δεν έγινε ωφέλιμο αυτό το άγγιγμα. Ποιο αναλυτικά ο ιερός Μάρκος εξηγεί το γεγονός: «*Αισθάνθηκε, λέει, στο σώμα της ότι θεραπεύθηκε από τη μάστιγμα της αρρώστιας*» (Μαρκ. ε' 29). Αυτό τι φανερώνει; **Πως οι κακώσεις του σώματος, σαν κάποιες μάστιγες, έρχονται ως επί το πλείστον στις ψυχές που ατακτούν**. Και ότι αυτά είναι αληθινά θα το δείξει ο λόγος δίχως κόπο. Στον θεραπευθέντα, λοιπόν, που ήταν στην πενταπλή

στοά του Σολομώντα, έτσι είπε ο Χριστός: «*Βλέπεις, έχεις γίνει καλά. Από εδώ και πέρα μην αμαρτάνεις, για να μην πάθεις τίποτε χειρότερο*» (Ιω. ε' 14). Και για όσους με ανεξέταστη συνείδηση δέχονται τη θεία μετάληψη, λέει ο Απόστολος, «*γι' αυτό έχετε μεταξύ σας πολλούς ελαφρά και βαριά αρρώστους, καθώς και αρκετούς θανάτους*» (Α' Κορ. ια' 30).

«Τότε ο Ιησούς είπε: "*Ποιος με άγγιξε*"; Ενώ όλοι αρνούνταν, ο Πέτρος και όσοι ήταν μαζί του έλεγαν: «*Διδάσκαλε, οι όχλοι έχουν στριμωχτεί κοντά Σου και Σε πιέζουν, και Εσύ λες ποιος με άγγιξε;*» (Λουκ. η' 45). Δεν ξέφυγε από Αυτόν που εξετάζει τις σκέψεις και τις επιθυμίες η επαινουμένη κλοπή της γυναίκας, ούτε, βέβαια, την καλύπτει με σιωπή. Πώς, όμως, θεραπεύοντας άλλους, τους έστελνε στο σπίτι τους προτρέποντάς τους να κρατούν μυστική τη θεραπεία και να μη μιλούν γι' αυτήν, εδώ όμως, και φανερώνει το γεγονός; Πολύ ορθά το κάνει αυτό, διότι συγχρόνως δείχνει στη γυναίκα πως δεν του ξέφυγε το ότι της χορήγησε τη θεραπεία, και πάλι φανερώνει τα όσα ακολουθούν την ολόθερμη πίστη της. Αλλά πρόσεξε και το ότι οι μαθητές δεν είναι τέλειοι. Διότι ο Κύριος τους ρώτησε: Ποιος με πλησίασε και με άγγιξε **με πίστη**; Και αυτοί το τοποθέτησαν στο αισθητό άγγιγμα. Και **τι σημαίνει το «ένιωσα να βγαίνει από εμένα δύναμη»;** (Λουκ. η' 46). **Μήπως έγινε κάποια ελάττωση της δύναμής Του που διασκορπίστηκε στους θεραπευμένους;** Άπαγε! Διότι, όπως ακριβώς από μια λαμπάδα, κι αν ακόμη ανάψεις μύριες άλλες, αυτή μένει και ολόκληρη και μεταφέρει σε όλες τη φλόγα, έτσι και η ασταμάτητη δύναμη του Θεού, χορηγώντας σε όλους τη χάρη των θεραπειών, παραμένει ολόκληρη. Και αν ακόμη θέλεις, όπως οι επιστήμες που μεταδίδονται στους διδασκομένους από τους διδασκάλους παραμένουν ολόκληρες, έτσι και η χάρη του Θεού μοιραζόμενη σε όσους τη δέχονται, δεν μειώνεται ούτε για το παραμικρό.

«*Μόλις η γυναίκα είδε ότι δεν ξέφυγε την προσοχή Του, ήρθε τρέμοντας και έπεσε στα πόδια Του και μπροστά σε όλον τον κόσμο του είπε για ποια αιτία Τον άγγιξε και ότι είχε γιατρευθεί αμέσως*» (Λουκ. η' 47). Η γυναίκα, λοιπόν, λέει, δειλιάζοντας και τρέμοντας, μήπως δεν έγινε για καλό αυτή η κλοπή, πέφτει στα πόδια Του και ομολογεί το απόρρητο. Ο Κύριος, όμως, επαινεί την πίστη της και την ονομάζει θυγατέρα, αφού **έγινε οικεία Του με την πίστη**. Πόσο μακαρία, αλήθεια, η θαυμάσια αυτή γυναίκα, αφού και χωρίς κόπο απόλαυσε την υγεία και μπήκε στη συγγένεια του Θεού, αφού ονομάστηκε θυγατέρα του Ιησού. Και είναι μακαρία και η ψυχή της, που ακολουθούσε πίσω από τον Ιησού, και άγγιξε το κράσπεδό Του, διδάσκοντας με την ιστορία του Πνεύματος, πως όσο κανείς βαδίζει πίσω από τον Ιησού με την όσο το δυνατόν στον άνθρωπο μίμηση και προσέγγιση, με την αρετή στον Θεό, έφτασε να αγγίξει μόνο το κράσπεδο, διότι η αρετή είναι άπειρη και αόριστη.
«*Ενώ ο Ιησούς ακόμη μιλούσε, ήρθε κάποιος από το σπίτι του αρχισυναγώγου και του λέει: "Η κόρη σου πέθανε. Μην ενοχλείς πια τον Διδάσκαλο*"» (Λουκ. η' 49). Τόσο μεγάλη έγινε η καθυστέρηση κατά την οδοιπορία, που ο θάνατος υπερισχύει στο

κοριτσάκι και απαγγέλλεται στον πατέρα της να μη δώσει ανώφελο κόπο στον Διδάσκαλο. Διότι νομίζουν πως μέχρι τότε είχε τη δύναμη να ενεργήσει, μέχρι που η ψυχή βρισκόταν μαζί με το σώμα. Έτσι φαίνεται πως πίστευε και η Μάρθα από όσα είπε: «*Κύριε, αν ήσουν έδώ, δεν θα πέθαινε ο άδελφός μου*» (Ιω. ια' 21). Έτσι, θεωρούνταν πως ήταν πολύ δύσκολο το να ξαναζήσει νεκρός. Τι, όμως, είπε ο Σωτήρας προς τον πατέρα; «*Εσύ μη φοβάσαι, μόνο πίστευε και θα σωθεί*» (Λουκ. η' 50). Ίσως του υπενθυμίζει το θαύμα που προηγήθηκε, πως κατορθώθηκε με μόνη την **πίστη**. Η νεαρή, λοιπόν, πέθανε, και όσοι ήταν στο σπίτι έκλαιγαν, όπως ήταν φυσικό, και θρηνολογούσαν, και υπήρχε συνεχής ανάμικτος θόρυβος, συρροή συγγενών, θρήνος υπηρετών, γοερός θρήνος γυναικών, οδυρμός ανδρών, όλα ανάμικτα με θρήνους και δάκρυα. Και **για ποιο λόγο ο Κύριος τους άλλους τους βγάζει έξω από το σπίτι και βάζει μέσα τους γονείς της κόρης και τους τρεις μαθητές;** Για να μη νομίσει κανείς, ότι με τον θόρυβο όσων θρηνούσαν επέστρεψε η κόρη, ή και ότι δεν είχε πεθάνει. Αυτούς, λοιπόν, που θορυβούσαν τους έβγαλε έξω και βάζει μέσα μόνους μάρτυρες από τους μαθητές την κορυφή των ακολούθων Του και από το πλήθος τους γονείς της μικρής κόρης.

«*Ο Ιησούς τους είπε: "Μην κλαίτε, δεν πέθανε, αλλά κοιμάται*"» (Λουκ. η' 52). Και Τον κορόϊδευαν γνωρίζοντας ότι πέθανε. Λέει «*κοιμάται, δεν πέθανε*» γιατί γνωρίζει καλά την ανάστασή της που θα συμβεί σε λίγο. Συγχρόνως δείχνει ότι είναι ύπνος ο φημολογούμενος από εμάς θάνατος. Πιάνει, λοιπόν, το χέρι της κόρης και με εξουσιαστικό λόγο, σαν από ύπνο, σηκώνει και φέρνει πάλι στη ζωή το κοριτσάκι. Πιάνει, βέβαια, το χέρι της δείχνοντας πως η θεία και αμόλυντη σάρκα Του που δημιουργήθηκε από αυτήν την ένωση, πήρε τη δόξα της θεότητας και παρείχε ζωή. Τα όσα αναφέρει η ιστορία εδώ τελείωσαν, εμπρός λοιπόν, **να εξετάσουμε και τα όσα αυτά σημαίνουν**. Η διπλή αφήγηση αυτής της ιστορίας ήταν η προτύπωση της Συναγωγής και της εξ εθνών Εκκλησίας. Διότι ο Κύριος ήρθε πρώτα, βέβαια, στη θυγατέρα του αρχισυναγώγου, όμως προηγήθηκε κατά την πορεία η θεραπεία της αιμορροούσας, δείχνοντας νομίζω με το γεγονός αυτό, ότι έγινε κυρίως άνθρωπος όχι πρώτα για τα έθνη, αλλά για τον Ισραήλ, όπως είπε ο Ίδιος: «*Έχω αποσταλεί μόνο για τους πλανεμένους Ισραηλίτες*» (Ματθ. ιε' 24). Και επειδή έδειξε απιστία ο Ισραήλ, η σωτηρία έρχεται στα έθνη που ακολουθούν το κήρυγμα, και αγγίζουν τη φωνή και τη διδασκαλία του Ευαγγελίου, σαν να είναι τα ιμάτια του Κυρίου. Και έτσι έγινε σταμάτημα της τρεχούμενης και βαθυκόκκινης αμαρτίας, που με τη ροή των αιμάτων των θυσιών ετοίμαζαν τους ανθρώπους να λατρεύουν τους δαίμονες. Αλλά και εκείνο, βέβαια, είναι ακόλουθο στην αφήγηση, το να ξοδέψει στους γιατρούς τα πάντα η ασθενής και να μην ωφεληθεί καθόλου. Επειδή η φύση των ανθρώπων ήταν δεσμευμένη στην αρρώστια της ασέβειας, αφού ξόδεψε όλη τη φυσική δύναμη που είχε από τους σοφούς του κόσμου, δεν απαλλάχθηκε καθόλου από τη δεισιδαιμονία. Και βλέποντας τον ίδιο χρόνο και της ζωής της μικρής κόρης και της ασθένειας της γυναίκας που μετριέται σε δώδεκα χρόνια, δεν παραξενευόμαστε αποβλέποντας στο εξής: Όσο χρόνο ζούσε η Συναγωγή, την Εκκλησία των εθνών την

κρατούσε η αρρώστια της αμαρτίας. Όταν η πρώτη απομακρύνεται από τον Εμμανουήλ και πεθαίνει στην απιστία, η δεύτερη λύνεται από το νόσημα. Αλλά και ο αριθμός των ετών δηλώνει την αίσθηση και τον χρόνο, στα οποία κατακρατούσε τη φύση, το νόσημα της ασεβείας. Διότι ο χρόνος είναι εβδομαδικός και οι αισθήσεις πέντε. Και εάν πάλι και μετά τη θεραπεία της αιμορροούσας ανασταίνεται η πεθαμένη, ούτε αυτό είναι ακόλουθο στη διατύπωση των όσων εξετάζονται. Διότι «*θα σωθεί μόνο ένα μικρό υπόλοιπο*» (Ησ. ι' 23, Ρωμ. θ' 27), σύμφωνα με τον Απόστολο «*ωσότου να δεχτούν όλοι οι άλλοι λαοί τη σωτηρία*» (Ρωμ. ια' 15). Αλλά γιατί να μιλώ για την πρόσκληση των εθνών και να προχωρώ στο Ισραηλιτικό υπόλοιπο; Και περιγράφοντας τα έξω, δεν βλέπω τον εαυτό μου να ζωγραφίζεται στη διήγηση; Εμπρός, λοιπόν, σαν σε καθρέφτη, να δούμε με προσοχή στην ιστορία, για να βρούμε ο καθένας την αθλιότητα της ψυχής του. Διότι αυτή η ψυχή και αιμορροούσα είναι και κόρη. Είναι σαν αιμορροούσα, διότι τη δύναμη που της δόθηκε, για να παράγει ευσεβή λόγια και αγαθές πράξεις, την έσυρε με κακό τρόπο στη ρευστή ύλη των παθών και την έκανε άγονη στην αρετή και κυοφόρησε μόνο ανεξίτηλη την ακαθαρσία της αμαρτίας. Σαν κόρη, πάλι, είναι η ίδια ψυχή, γιατί έχει παρθενία και καθαρότητα και την ομοιότητα προς το ακέραιο αγαθό, όντας τέλεια προς τον αγνό γάμο και την ένωση με τον νοητό Νυμφίο. Αυτήν με την απόκλισή της προς την κακία, έπεσε στο κρεββάτι στην οικία του σώματος, έχοντας πυρετό με την αρρώστια των αμαρτωλών. Και επειδή επικράτησε το κακό, αποστερήθηκε τη ζωή της αρετής. Ποια είναι, λοιπόν, η ελπίδα της σωτηρίας ; Ας θρηνεί ο νους, όπως ο πατέρας της κόρης, ας πονά μαζί η αίσθηση που είναι συγκάτοικος του νου, ώστε να την αναστήσει ο γιατρός των ψυχών από την πτώση της και θα χαρούν γι’ αυτό οι ουράνιες στρατιές, «*διότι θα γίνει χαρά στον ουρανό για τη μετάνοια ενός αμαρτωλού*» (Λουκ. ιε' 7) που επιστρέφει στον Θεό. Σ’ Αυτόν ανήκει κάθε δόξα, τιμή και προσκύνηση στους ατέλειωτους αιώνες. Αμήν.
(PG 132, 281-292)

(Πηγή: Από το βιβλίο "Δεκατρείς Πατερικές Ομιλίες. Από την Ύψωση του Τιμίου Σταυρού στα Εισόδια της Θεοτόκου", Μετάφραση: Γεώργιος Μαυρομάτης, Καλύβη Κοιμήσεως Θεοτόκου Ιεράς Σκήτης Κουτλουμουσίου)